

ka fíggingarmarknaðinum

Føroya Banki, sparikassarnir og Tryggingarfelagið Føroyar eru helst einastu institutionellu íleggjarar í Føroyum, sum hava fíggarliga orku at keypa stórar partar av almennu fyrirkunum.

nógv galdandi fyri føroyskar fíggarstovnar sum fyri framleiðsluvinnuna. Fyri stuttum keypti Tryggingarfelagið Føroyar fyri um 100 mió. í partabrøvum í Grønlandsbanken. Føroya Sparikassi hevur eisini gjørt stórar iløgur uttanlands í samstarvið við Kaupthing, og Føroya Banki hevur stórar kapitalupphæddir plaseraðar í ymisk sløg av virðisbrøvum uttanlands. Sostatt eru tær stóru fyrirkurnar á føroyska kapitalmarknaðinum hvør sær aktivar á útlenskum marknaðum, men hví ikki fara saman um slíkar iløgur? Kanska kundu tær í felag farið eftir at keypt meirilutan í Grønlandsbanken um tað er ein góð iløga, ella onkra aðra skilagóða iløgu? Eftir mín- um tykki vildi hetta alt annað líka verið ein skilabetri framferðarháttur at hækkað um virði á sínum partabrøvum, enn at miðja ímóti at skapa eina monopolstøðu á føroyska fíggar- marknaðinum, við at eggja til avtøku av føroyskum kappingarneytum.

Hvat siga brúkarar um privatisering og kappingina?

Á heysti í 2004 gjørdi eg spurnarkanning millum skipaeigarar, vinnuligar fyrirkur, stovnar og almennar myndugleikar við tilknýtið til fiski- og sjóvinnu, harav uml. 50% svaraðu spurningunum.

Spurnarkanningin vendi sær til føroyskar fiskiskipa- eigarar (limir í Føroya Reiðarafelag), eigarar av 14 teim størstu havnunum (kommunur), 10 tey størstu fiskavirkini og 17 aðrar fyrirkur og reiðarir við tilknýtið til sjóvinnu og tænastuveitingar til sjóvinnu.

Ein partur av kanningini snúði seg um hvørja áskoðan hesar fyrirkur og stovnar høvdu um kappingarum- hvørvið og privatisering innan skipa- og sjóvinnu- fíggingarøkið.

Sí talvu! Úrslitið av kanningini vísti klárt og týðiliga, at tað ikki verður hildið at verða nóg stór kapping millum føroyskar peningastovnar. Einans 16% vóru nøgd við

kappingina. Kanningin vísti eisini uppaftur meira týðiliga mótstöðu ímóti avtøku av grunni íð fíggar skipa- og sjóvinnu. Fyri- tøkurnar mettu ikki at pri- vatisering fór at hava stóran týdning. Einans 17% vóru fyri fullari privatisering og 15% vóru fyri víðkaðum samstarvið millum føroyskar fíggarstovnar á føroyska fíggarmarknaðinum.

Niðurstøða

Henda kanning vendi sær einans til part av vinnulív- inum, og hóast hesin part- urin av vinnulívnum um- boðar ein rættuliga týðandi part av samlaðu føroysku vinnuna, kann kanningin sum so ikki nýtast til at

gera niðurstøðu um sjónar- mið hjá øllum føroyingum um privatisering og kapp- ing á føroyska kapital- marknaðinum. Hinvegin skerst ikki burtur, at kann- ingin eigur at geva politik- arum og øðrum sum ar- beiða við privatiseringstil- gongdini orsök til at um- hugsa ferðina á tilgongdini, og ikki minst at ansa eftir at privatiseringin ikki kemur at vreingja tað sindri av javnvág sum er á føroyska kapitalmarknaðinum. Ein óskipað privatisering kann í ringasta føri føra til mono- polstøður sum ikki gagna brúkarum og heldur ikki føroyska samfelagnum í longdini. Tað er eisini sera umráðandi, at ein privati- seringstilgongd hevur

undirtøku millum manna. Og at enda eiga politikarar heldur ikki at vera so avgjördir í spurninginum, hvørt tað almenna kann verða partur av føroyskum vinnulívið beinleiðis ella óbeinleiðis, tí sum kannin- garnar í Danmark vísa, so er tað ikki júst eigaraviður- skiftini, sum eru altav- gerandi fyri, hvussu fyri- tøkurnar klára seg.

Keldur:

R. Neumann & T. Voetmann, "Does Ownership Matter ?" (1999)
S. Thomsen & C. Rosa, "Foundation ownership and financial performance - Do companies need owners ?" (2002)

Marknaðarfólk

STARV
sosialurin

Ert tú fyrirkomandi, dugir tú væl at selja, ert tú álítandi, røkin og dugur at arbeiða sjálvstøðugt, so ert tú júst tann persónurin, sum vit leita eftir.

Til marknaðardeild okkara søkja vit eftir starvsfólki, sum kann vera viðvirkandi til framhaldandi at menna inntøkugrundarlag okkara. Høvuðsuppgávan verður at taka sær av dagliga arbeiðinum við blaðnum.

Lýsingarinntøkur eru ein týðandi partur av tilverugrundarlagnum hjá føroysku bláðunum, og tí leita vit stöðugt eftir nýggjum hættum at menna hendan partin av fyrirkuni. Tí er tørvur á fólki, sum duga at fáa og ikki minst arbeiða víðari við góðum hugskotum.

Í samstarvi við starvsfelagarnar á marknaðardeildini verður tú eisini við í dagligu framleiðsluni av blaðnum. Herundir tilrættislegging av lýsingaráttøkum, temabláðum og lýsingartilboðum.

Løn verður ásett sambært avtalu.

Ljóðar hetta sum nakað fyri teg, so er bert at senda eina umsókn við frágreiðing um útbúgving og royndir til okkum. Ynskir tú at fáa meira at vita um starvið, ert tú vælkomin at seta teg í samband við Jonhard Hammer, marknaðarleiddara, á tlf. 341800. Tað ber sjálvandi eisini til at senda teldupost á jonhard@sosialurin.fo

Starvið verður at seta skjótast gjørligt. Umsóknarfreistin er 1. mars, og skal umsóknin saman við viðkomandi skjølum sendast til:

Sosialurin
Marknaðardeildin
Postsmoga 76
110 Tórshavn

Vit eru alla tíðina úti um okkum, og fimm ferðir um vikuna koma vit á gøtuna við einum nýggjum og feskum blaði. Umframt tað verður blaðið hvønn dag lagt á internetið. Á Sosialinum starvast í dag uml. 25 fólk.

ingini innan sethúsa- og skipafígging. At hetta eru tankar sum føroyskir pen- ingastovnar spæla við kom beinleiðis fram, tá annar av bankastjórunum í størsta bankanum í Føroyum í eini útvarpssending herfyri róði uppundir, at landsstýrið skuldi avtikið Húsaláns- grunnin og Realin, ella lagt hesar báðar grunnar undir bankan. Eitt argument fyri hesum var, at virði á parta- brøvum í Føroya Banka á henda hátt kundu hækka, soleiðis at Fíggingargrunn- urin kundu selja partabrøv-

ini fyri ein hægri prís í sam- band við privatisering af bankanum. Rættuliga óvæntað sjónarmið frá banka sum í nærum øllum øðrum førum hálovar fríu marknaðarkreftunum.

Eitt hugskot kundi heldur verið, at føroyskir fígging- arstovnar og íleggjarar fóru saman í strategiskar alli- ansur í samband við iløgur á fremmandum marknað- um, heldur enn at konsen- trera seg um at minka um kappingina á tí føroyska marknaðinum. Tillaging til globaliseringina er líka so